

Susanne Larsson

Kommunstyrelsen

susanne.larsson@trelleborg.se

Folkhälsorapport Trelleborg 2020

Sammanfattning

Folkhälsoenkät 2019 resulterade i Region Skånes Folkhälsorapport 2020 som presenterades hösten 2020. Folkhälsoenkäten gick ut till totalt 3 408 personer i Trelleborg. Av dessa besvarade 1 232 personer enkäten, 693 kvinnor och 539 män. Trelleborgarna svar på ett urval av frågorna är sammanställda i denna rapport.

Resultatet på kommunnivå bör tolkas med viss försiktighet, underlaget för varje enskild kommun är mycket mindre än för hela Skåne. Men då detta är den femte folkhälsokartläggningen kan man urskilja trender och på så sätt få en tillförlitlig översikt av folkhälsan i Trelleborg.

Region Skånes folkhälsoenkät 2019 genomfördes före pandemin. Forskning kring hur pandemin påverkar folkhälsan pågår.

Folkhälsan i Trelleborg är enligt folkhälsenkät 2019 god och i nivå med genomsnittligt i Skåne. De utmaningar för bättre folkhälsa som finns i hela Sverige (och stora delar av världen) finns även i Skåne och i Trelleborg. Det gäller att komma tillrätta med en ökande andel psykisk ohälsa och otrygghet, samt att främja fysisk aktivitet och goda matvanor.

Som ett led arbetet för bättre folkhälsa medverkar Trelleborgs kommun i Region Skånes planerade satsning på ett regionalt samverkansarbete med målet att öka den psykiska hälsan hos barn och unga i Skåne genom i första hand fysisk aktivitet. Forskning visar att en alltför stillasittande livsstil inte bara ökar risken för fysisk sjukdom, utan även leder till psykisk ohälsa.

Ett förslag till Strategi för Social hållbarhet som syftar till bättre hälsa hos barn och unga har tagits fram. Förslaget har varit på remiss hos berörda nämnder och bolag och läggs fram för KF i april 2021.

Bättre hälsa hos barn och unga kommer att påverka framtida folkhälsa, men även den vuxna befolkningen ska inspireras till goda vanor av insatserna.

Beslutsunderlag

Region Skånes folkhälsorapport 2020

Folkhälsorapport 2013 – Region Skåne
Hälsöförhållanden i Skåne 2008, 2004 och 2000 – Region Skåne
Region Skånes interaktiva verktyg för folkhälsostatistik

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta föreslå

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta

Att notera informationen i Folkhälsorapport Trelleborg 2020 och lägga rapporten till handlingarna.

Att skicka rapporten till samtliga förvaltningar, nämnder och kommunala bolag i Trelleborgs kommun och samtidigt uppmana mottagarna att aktivt beakta folkhälsofrågor i sitt dagliga arbete i syfte att lyfta folkhälsan i Trelleborg.

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder och bolag i Trelleborgs kommun

Avdelning för Tillväxt

Ärendet

Resultat på kommunnivå av Region Skånes Folkhälsorapport 2020

Sammanfattning

Folkhälsan i Sverige är i ett internationellt perspektiv fortsatt god och för stora delar av befolkningen utvecklas hälsan positivt.

Den skånska kartläggningen visade att folkhälsan i Trelleborg är ungefär i nivå med den genomsnittliga folkhälsan i Skåne. Men det finns några områden där trenden visar ett sämre utfall över tid för Trelleborg. Dessa områden utgör viktiga förbättringsområden.

Hälsa

De allra flesta vuxna i Trelleborg skattade sin hälsa som ”bra” eller ”mycket bra”. Bland män var andelen med bra självskattad hälsa något högre än bland kvinnor. Den psykiska ohälsan har ökat såväl i Trelleborg som i hela Skåne. Bland kvinnor syntes en stor ökning av nedsatt psykiskt välbefinnande sedan föregående folkhälsoundersökning 2012.

Sex av tio män och ungefär varannan kvinna i Trelleborg hade övervikt eller fetma. Nivån för bara övervikt har inte förändrats sedan föregående undersökning år 2012, däremot har andelen med fetma ökat.

Levnadsvanor

Levnadsvanor som tobaksrökning, alkoholkonsumtion, matvanor och fysisk aktivitet har stor betydelse för hälsans utveckling och skiljde sig avsevärt åt mellan män och kvinnor. Generellt har kvinnor oftast mer hälsosamma levnadsvanor än män.

Andelen med riskkonsumtion av alkohol har minskat, liksom andelen dagligrökare. Trelleborg hade dock fortfarande en högre andel dagligrökande kvinnor än genomsnittligt i Skåne.

Andelen riskkonsumenter av alkohol var, liksom bruk av hasch och marijuana, lägre i Trelleborg än genomsnittet i Skåne. Däremot var det en högre andel i Trelleborg än genomsnittligt i Skåne som rapporterat att de använt narkotikaklassade läkemedel utan ordination.

Bland de mer negativa trenderna syntes en ökad andel med låg konsumtion av frukt och grönt. Här skiljde det sig kraftigt åt mellan män och kvinnor, männen hade en mycket högre andel med låg konsumtion än kvinnorna.

Fysisk aktivitet är en viktig påverkbar faktor när det gäller att förebygga sjukdom, både fysisk och psykisk. Andelen som nådde upp till den rekommenderade nivån av fysisk aktivitet 2019 var ca två tredjedelar av befolkningen.

Tillit

Skåne utmärkte sig vad gäller andel som hade svårt att lita på andra jämfört med riket. I Skånes folkhälsoenkät 2019 var det ungefär en tredjedel som

uppgav att de hade svårt att lita på andra. Kommuninvånarna i Trelleborgs kommun hade enligt enkäten svårare att lita på andra jämfört med genomsnittet för Skåne.

Trygghet

I Skånes folkhälsoenkät 2019 ställdes även frågor kopplade till upplevd trygghet. Bland annat fick respondenterna svara på frågor om de upplevt hot om våld, blivit utsatta för fysiskt våld, upplevt rädsla för att gå ut ensamma samt även en fråga om ekonomisk trygghet.

Andelen som upplevt rädsla för att gå ut ensamma skiljde sig kraftigt åt mellan könen, runt hälften av alla kvinnor hade upplevt rädsla, medan motsvarande andel för männen låg på under en femtedel.

Trygghet kan även vara ekonomisk trygghet och i folkhälsoenkäten ställdes en fråga om svårigheter att klara sina löpande utgifter för mat, hyra och räkningar under det senaste året.

Andelen som kände av ekonomisk stress hade ökat såväl i Trelleborg som i Skåne. Ca 12 % av respondenterna rapporterade ekonomisk stress, år 2012 var andelen under 10 %. Ökningen var något större i Trelleborg än genomsnittligt Skåne.

Bakgrundsfaktorer

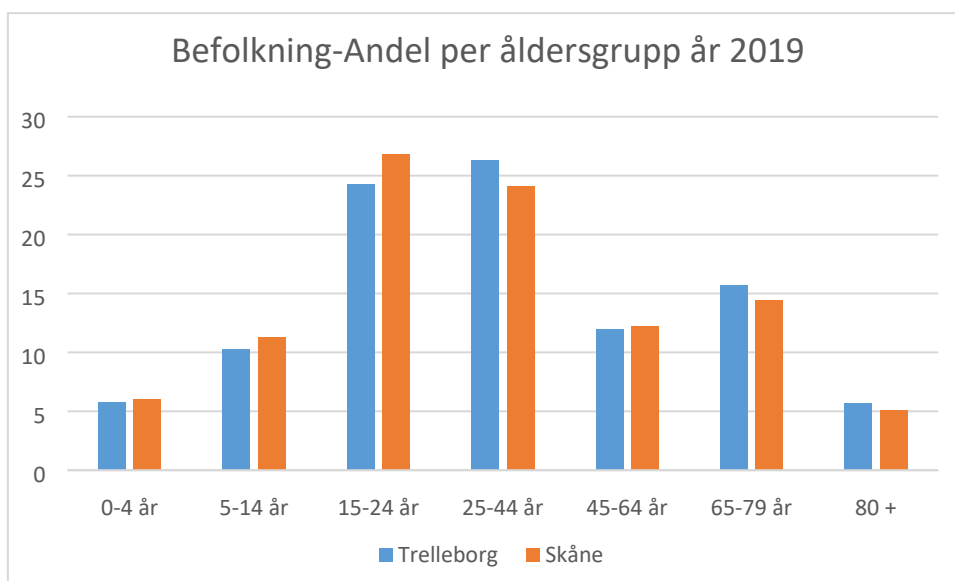
Folkhälsa är hälsa på befolkningsnivå. Hur befolkningen är sammansatt påverkar därmed folkhälsan. Ålder, kön och födelseland är faktorer som påverkar folkhälsan.

Sjukdomar kan drabba alla människor i alla åldrar. Men när människor åldras ökar risken att drabbas av vissa typer av sjukdomar. Det finns sjukdomar som är vanligare bland äldre, såsom till exempel artros, benskörhet och hjärt- och kärlsjukdomar.

Men det finns även faktorer som påverkar hälsan som kan förbättras med åren, såsom till exempel ekonomi och trygghet i arbetslivet.

Åldersstruktur

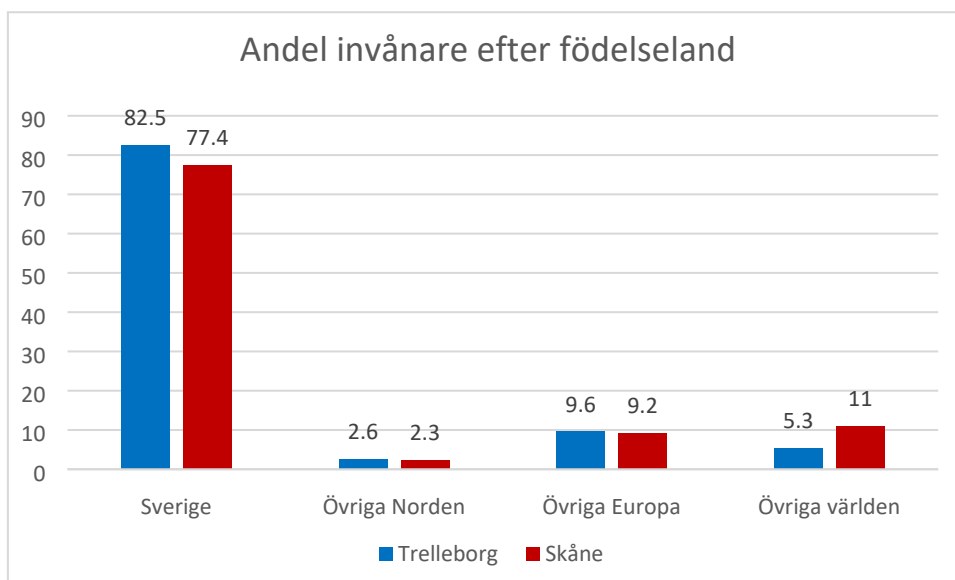
Befolkningen i Skåne är ung i ett nationellt perspektiv, vilket beror på invandring av yngre personer. I de skånska kommunerna ser bilden dock olika ut. Trelleborg utmärker sig inte, varken när det gäller hög andel unga eller äldre i befolkningen.

Kommentar: Jämfört med genomsnittet i Skåne är medelåldern lite högre i Trelleborg.

Födelseland

Utrikes födda har ofta sämre hälsa än svenskfödda. Det kan bero på att ursprungslandet generellt har en sämre folkhälsa, antingen för att det är ett fattigt land eller för att det är en krigssituation. Men det kan också bero på omständigheter under flykten och svårigheter vid etablering i Sverige.

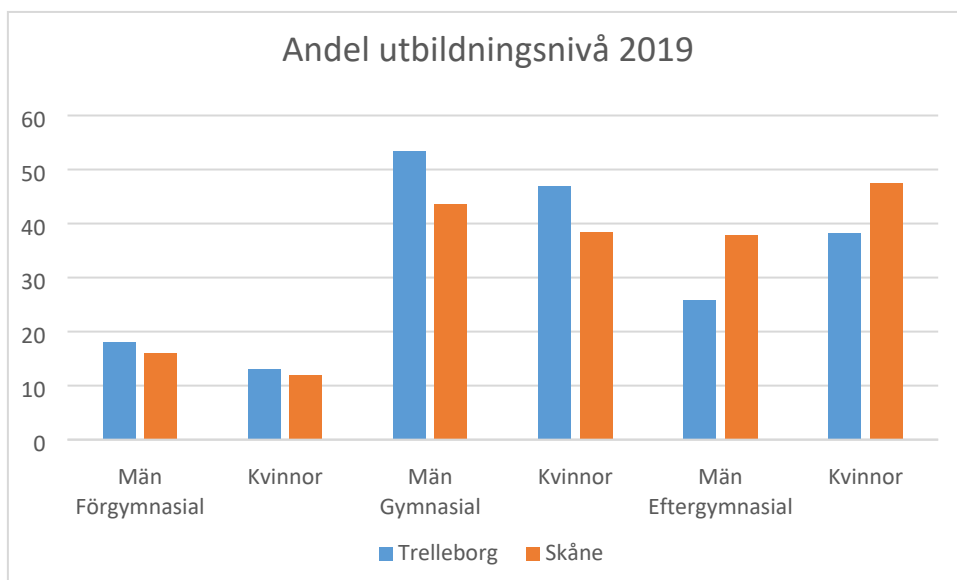

Kommentar: Andelen av befolkningen som är födda i Sverige är högre i Trelleborg än genomsnittet i Skåne.

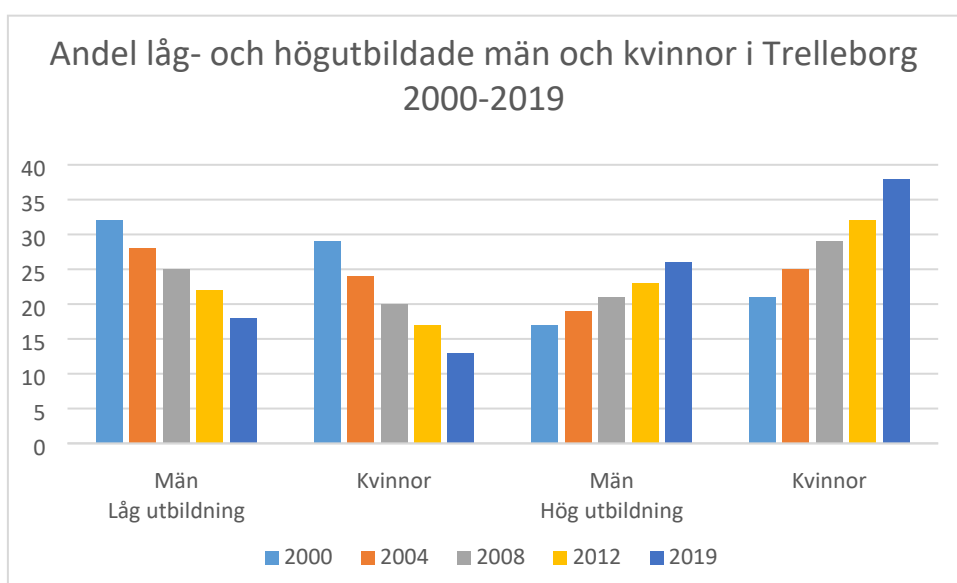
Utbildningsnivå

Enligt folkhälsomyndigheten har högutbildade som grupp bättre hälsa än lågutbildade — ju högre utbildningsnivå desto bättre hälsa. Livsvillkor,

levnadsvanor och andra förhållanden som påverkar hälsan förbättras gradvis med stigande utbildningsnivå. Men spridningen inom grupperna är stor. Lågutbildade med bra allmänt hälsotillstånd kan ha mer hälsosamma livsvillkor och levnadsvanor än högutbildade utan bra hälsa.

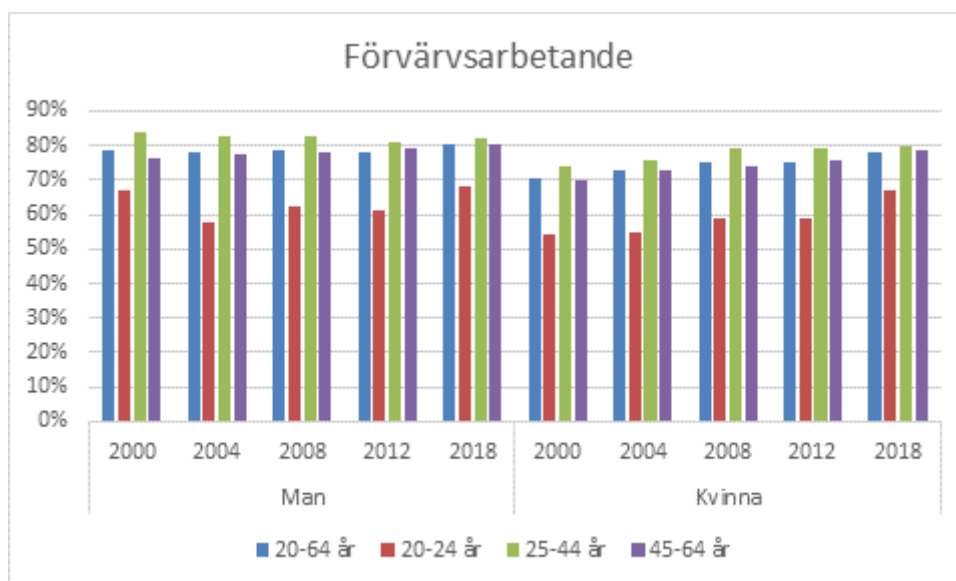
Kommentar: Jämfört med genomsnittet i Skåne har Trelleborg en betydligt högre andel i befolkningen med gymnasiet som högsta utbildning och färre med eftergymnasial utbildning. Det är även stora skillnader mellan könen. Andelen kvinnor med eftergymnasial utbildning är högre än andelen män. Men utbildningsnivån i Trelleborg har förändrats mycket sedan år 2000. Andelen med låg utbildning har minskat och andelen högutbildade ökat.

Kommentar: Diagrammet visar andelen låg- (förgymnasial) respektive hög- (eftergymnasial) utbildade män och kvinnor i Trelleborg år 2000, 2004, 2008, 2012 och 2019.

Sysselsättning

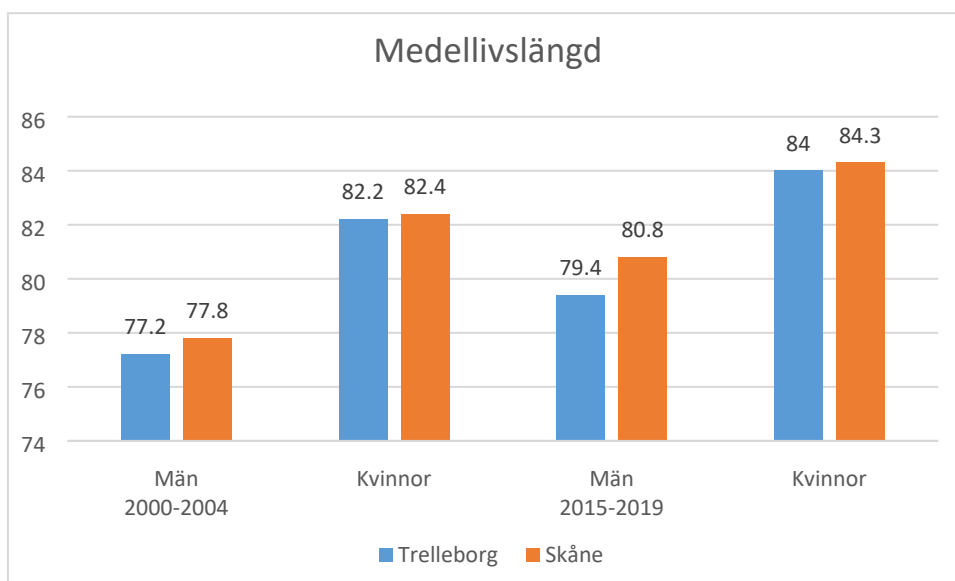
Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö har stor betydelse för hälsan och är ett eget målområde i de folkhälsopolitiska målen.

Kommentar: Diagrammet visar att andelen förvärvsarbetande har ökat över tid i Trelleborg, särskilt bland kvinnor.

Medellivslängd

Medellivslängd är ett vanligt mått på folkhälsa. I Sverige var medellivslängden år 2019 hela 84,7 år för kvinnor och 81,3 år för män, vilket innebär en ökning med 0,5 år för kvinnor och 0,6 år för män sedan år 2018.

Kommentar: Medellivslängd redovisas som ett genomsnitt för fyraårs perioder. Diagrammet visar medellivslängdens utveckling sedan Region Skånes första folkhälsoundersökning. Medellivslängden har ökat, både i Trelleborg och i hela Skåne, men ligger fortfarande något under riksgenomsnittet.

Metod och material

Folkhälsoundersökningen 2019 var en anonym enkätundersökning som skickades ut till 107 300 personer i Skånes kommuner. Urvalet var slumpmässigt, vilket innebär att alla vuxna i Skåne har haft lika stor sannolikhet att erbjudas att delta i undersökningen.

Folkhälsoenkäten gick ut till totalt 3 408 personer i Trelleborg. Av dessa besvarade 1 232 personer enkäten, 693 kvinnor och 539 män. Resultatet på kommunnivå bör tolkas med försiktighet, underlaget för varje enskild kommun är mycket mindre än för hela Skåne. Men då detta är den femte folkhälsokartläggningen kan man urskilja trender och på så sätt få en tillförlitlig översikt av folkhälsan i Trelleborg.

Den här rapporten redovisar ett urval av de data som presenteras i Region Skånes undersökning. Resultatet är uppdelat i kön och redovisningen i diagrammen utgörs av andelen vuxna i procent.

Data från Trelleborg jämförs med data för ett genomsnitt av Skånes befolkning. I Region Skånes Folkhälsorapport 2020 görs fler indelningar som ålder och födelseland. Detta är inte möjligt att göra med bibehållen statistisk säkerhet med data över Trelleborg.

Det är viktigt att notera att genomsnittet i Skåne inte är ett mått på ”bra folkhälsa”, utan medelvärde av alla Skånes 33 kommuner.

Mer information

Folkhälsorapport 2020 finns på Region Skånes hemsida:

[Länk till Folkhälsorapport 2020](#)

Region Skåne har även ett interaktivt verktyg med resultat på regional och kommunal nivå från folkhälsoundersökningarna

- Barn och Föräldrar i Skåne
- Barn och unga i Skåne
- Vuxna i Skåne

[Länk till Region Skånes interaktiva verktyg för folkhälsodata](#)

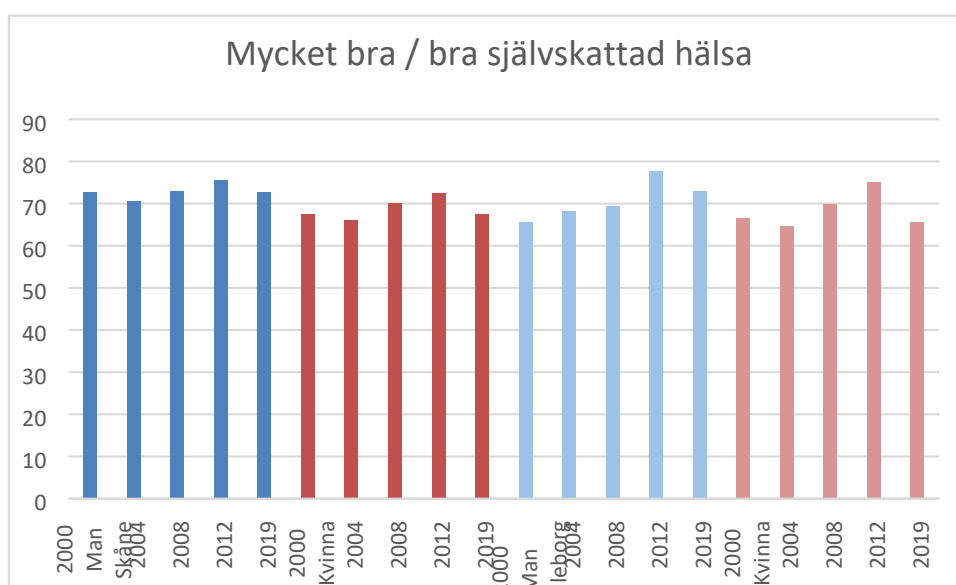
Folkhälsan i Trelleborg

Nedan följer ett urval indikatorer från Region Skånes interaktiva verktyg för folkhälsodata som belyser folkhälsan i Trelleborg ur perspektiven hälsa, levnadsvanor, trygghet samt vårdbehov och sjukdom.

Diagrammen visar utvecklingen över tid, skillnader mellan män och kvinnor samt jämförelse med genomsnittet i Skåne. Diagrammen redovisas med andel (procent) och undersökningsår. Data från Trelleborg illustreras med en ljusare nyans.

Självskattad hälsa

Självskattad hälsa är den uppfattning man själv har om sin hälsa. Forskning har visat att självskattad hälsa är ett mycket bra mått på hälsa, både fysiskt och psykiskt.

Kommentar: Den självskattade hälsan var generellt sett god, både i Trelleborg och i hela Skåne. Men trenden med allt bättre självskattad hälsa har inte hållit i sig.

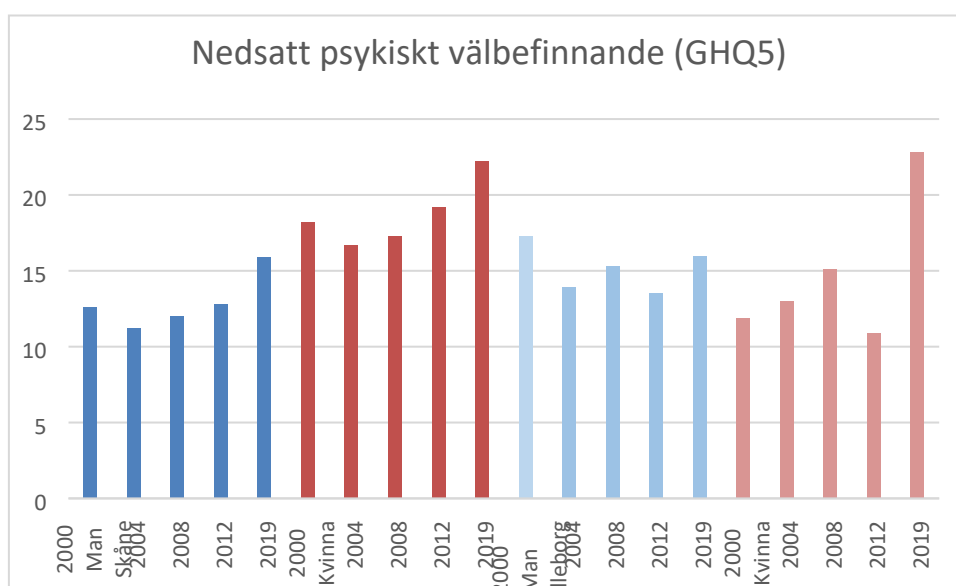
En lägre andel skattade sin hälsa som bra eller mycket bra år 2019 jämfört med år 2012. En högre andel män än kvinnor skattade sin hälsa som bra, både i Trelleborg och i Skåne.

Nedsatt psykiskt välbefinnande

Nationella studier visar en försämrad psykisk hälsa främst bland yngre vuxna. Även i Region Skånes kartläggning var det i befolkningsgruppen 18-34 år som den högsta andelen med psykisk ohälsa återfanns.

I folkhälsoenkäten 2019 ställdes flera frågor om psykisk ohälsa. Det mått på psykisk ohälsa som redovisas i diagrammet är nedsatt psykiskt välbefinnande. I folkhälsoenkäten 2019 undersöktes detta med en förkortad version (GHQ-5) av det väletablerade mätinstrumentet General Health Questionnaire (GHQ-6).

GHQ5 består av fem frågor om hur man känt sig de senaste veckorna. Frågorna handlar om man känt sig olycklig och nedstämd, förlorat tron på sig själv, känt sig spänd, tyckt man varit värdelös samt inte kunnat klara sina problem. Vid jakande svar på minst två frågor bedöms personen ha nedsatt psykiskt välbefinnande.

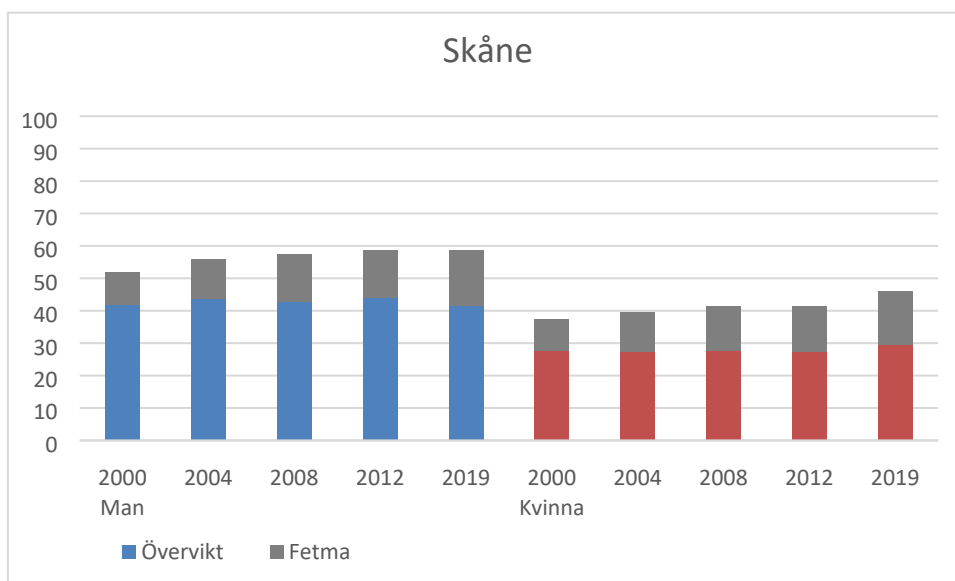
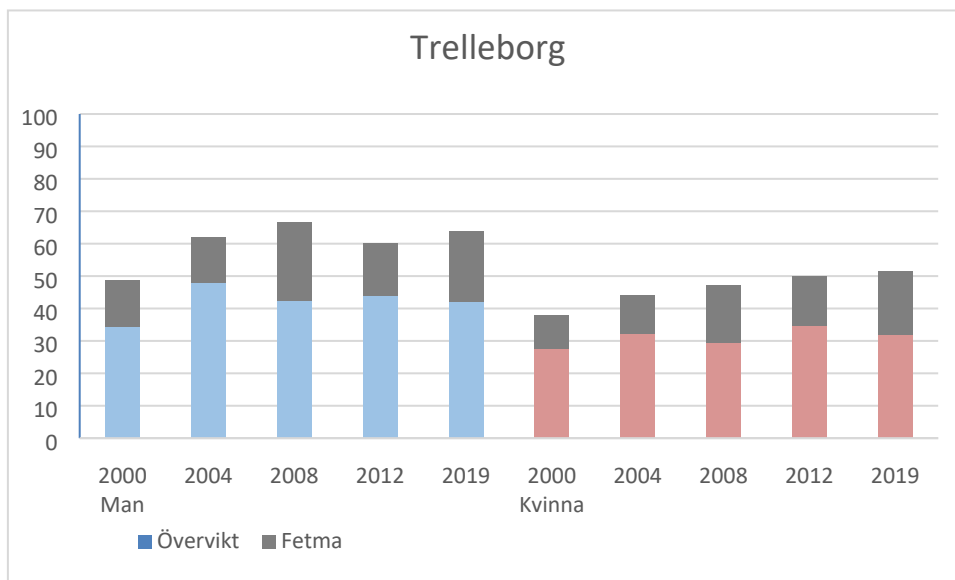

Kommentar: Psykisk ohälsa har ökat både bland män och bland kvinnor. Det fanns en märkbar skillnad mellan könen, en högre andel kvinnor rapporterade ett nedsatt psykiskt välbefinnande än män. Andelen kvinnor i Trelleborg med nedsatt psykisk hälsa har ökat markant jämfört med tidigare år.

Övervikt, fysisk inaktivitet samt frukt och grönt

Ett vanligt sätt att definiera övervikt och fetma är genom måttet Body Mass Index (BMI). BMI anger relationen mellan en persons vikt och längd. BMI mellan 25–29,9 indikerar övervikt och ett BMI på 30 eller högre indikerar fetma.

Övervikt och framför allt fetma är riskfaktor för en rad olika sjukdomar, däribland typ 2-diabetes, högt blodtryck, hjärt- kärlsjukdom, sjukdomar i rörelseorganen och vissa former av cancer. Därför är det oroande att andelen med fetma fortsätter öka mycket i befolkningen.

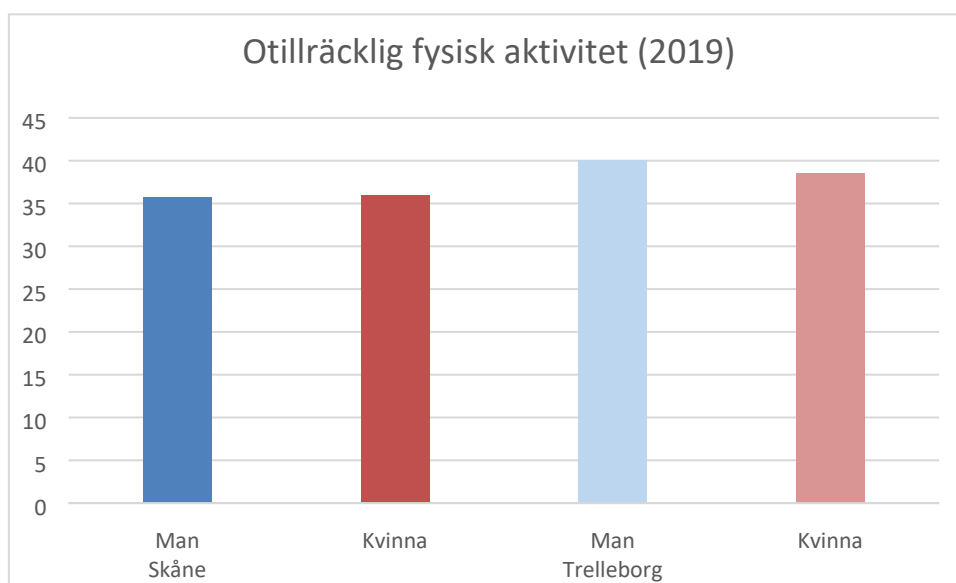
Kommentar: För tydlighetens skull visas här ett diagram för Trelleborg ett för Skåne.

Sex av tio män och nästan fem av tio kvinnor i Skåne redovisade övervikt eller fetma. Andelen med övervikt i Skåne var i stort sett oförändrad sedan folkhälsoenkäten 2012. Det fanns en tydlig skillnad mellan könen, fler män än kvinnor som var överviktiga i Skåne. Fetma har ökat i Skåne bland både män och kvinnor. Det fanns ingen större skillnad mellan män och kvinnor avseende förekomst av fetma.

Andelen trelleborgare av båda könen med övervikt och fetma var högre än genomsnittet i Region Skåne.

Otillräcklig fysisk aktivitet

Forskning visar att fysisk aktivitet är viktigt både för den psykiska och fysiska hälsan. WHO:s nya rekommendation från år 2020 är fysisk aktivitet på minst måttlig nivå 150 minuter i veckan. Det motsvarar en rask promenad 30 min fem dagar i veckan. Gärna mer, det förstärker hälsoeffekten. Den nya rekommendationen innehåller även att långvarigt stillasittandet bör begränsas. Otillräcklig fysisk aktivitet anses föreligga när man inte når upp till rekommendationen.

Kommentar: I folkhälsorapport 2020 redovisades andelar som nådde upp till rekommendationen om 150 minuter fysisk aktivitet per vecka. Lite mer än hälften av de som besvarat enkäten i region Skåne nådde upp till dessa rekommendationer. Det var ingen större skillnad mellan könen.

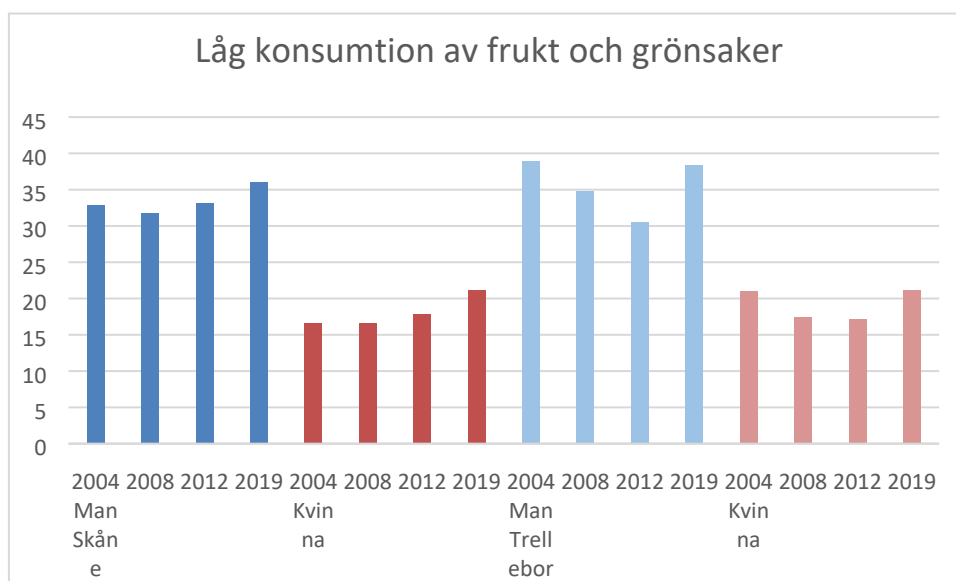
En femtedel av de svarande i Skåne uppgav att de var stillasittande minst tio timmar per dygn om man räknar bort sömnen. Män var mer stillasittande än kvinnor i Skåne.

Enkätsvaren visade att Trelleborgs kommuninvånare ägnade mindre tid åt fysisk aktivitet än genomsnittet för Skåne. Män var mindre fysiskt aktiva än kvinnor i kommunen. Det finns ingen jämförbar statistik från tidigare år avseende otillräcklig fysisk aktivitet.

Låg konsumtion av frukt och grönsaker

Livsmedelsverkets rekommendation för vuxna är cirka 500 gram frukt och grönt varje dag, ungefär hälften frukt och hälften grönsaker. En dagsranson kan vara tre frukter och två rejäla nävar grönsaker. Det är bra om hälften av grönsakerna är grova, som morötter, broccoli och vitkål.

Det var få som nådde upp till det i Region Skåne (2020). Därför redovisas lågt intag av frukt och grönt istället, vilket motsvarar frukt och grönt max 1,3 gånger per vecka.

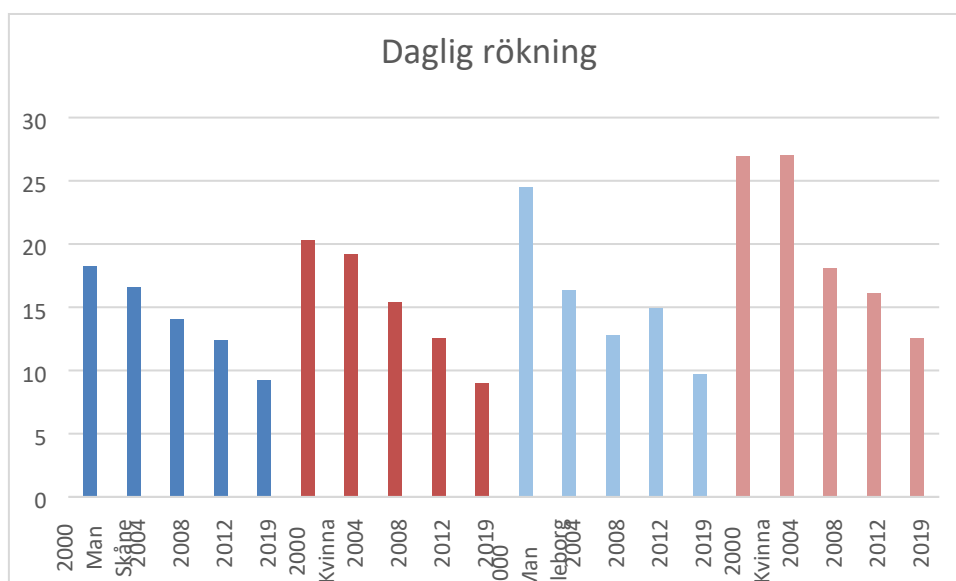

Kommentar: Det var fler som rapporterar ett lågt intag av frukt och grönt i Skåne sedan de senaste mätningarna. Det var en stor skillnad mellan könen, män åt mindre frukt och grönt jämfört med kvinnor i Skåne.

Män i Trelleborgs kommun åt mindre frukt och grönt jämfört med genomsnittet för regionen, men det var ingen skillnad i kvinnors intag av frukt och grönt jämfört med genomsnittet för Skåne.

Daglig rökning

Rökning anses vara den enskilt största påverkningsbara hälsofaktorn. Rökning ökar risken för att drabbas av en rad dödliga sjukdomar som hjärt-kärlsjukdom, cancer och kroniskt obstruktiv lungsjukdom. Även den som utsätts för passiv rökning löper ökad risk att drabbas.

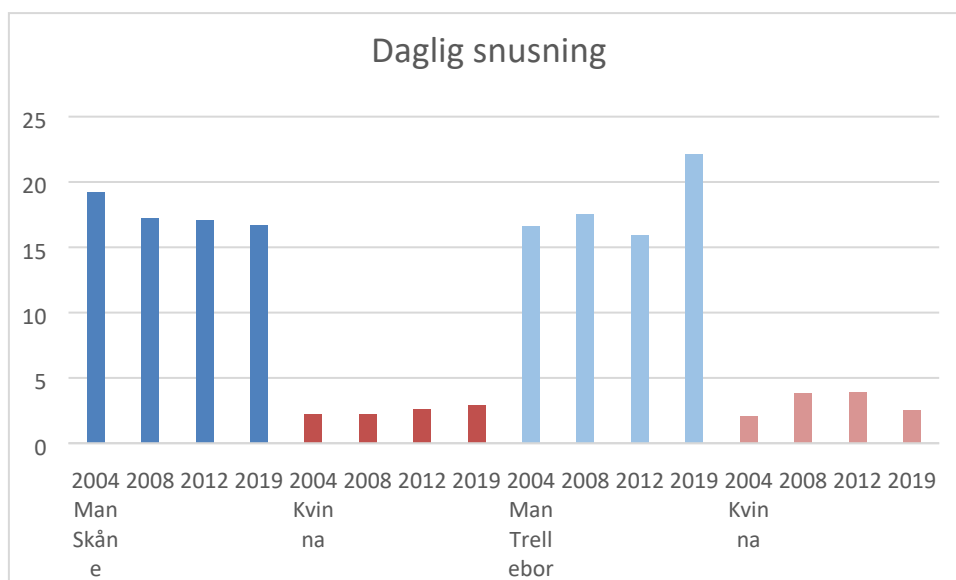
Kommentar: Det har skett en positiv förändring gällande daglig rökning bland kvinnor och män i Skåne. Det var i stort sett ingen skillnad mellan kvinnor och män avseende daglig rökning i Skåne.

Andelen dagligrökar minskade även i Trelleborgs kommun. Dock var andelen dagligrökande kvinnor högre i Trelleborgs kommun jämfört med genomsnittet för Skåne.

Daglig snusning

Hälsoriskerna med snus börjar bli alltmer kända. Forskning visar att snus medför risk för skador i munslemhinnan, ökad risk för diabetes typ 2 samt har negativ påverkan på hjärta och kärl. Gravida som snusar har ökad risk för komplikationer.

Sambandet mellan snus och cancer är inte helt klarlagt, men kan inte uteslutas enligt folkhälsomyndigheten. Det saknas fortfarande kunskap och de studier som finns är till övervägande del gjorda på män.

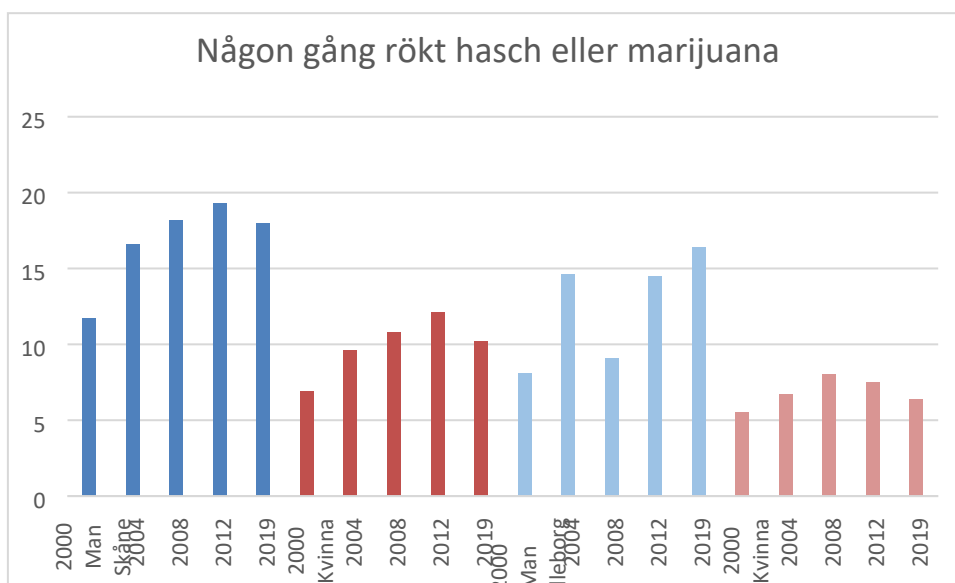

Kommentar: Daglig snusning hade minskat bland män och ökat bland kvinnor i Skåne. Men det var en stor skillnad mellan könen. Det var betydligt fler män än kvinnor som snusade dagligen.

I Trelleborgs kommun hade daglig snusning ökat bland män och minskat bland kvinnor. Det var fler män som snusade dagligen i Trelleborg jämfört med genomsnittet för män i Skåne. Kvinnor snusade däremot mindre jämfört med genomsnittet för kvinnor i Skåne.

Någon gång rökt hasch eller marijuana

Cannabis är den vanligast förekommande illegala drogen både i Sverige och globalt och utgörs främst av hasch och marijuana. Utöver cannabis finns en rad andra narkotikatyper, till exempel amfetamin, kokain, ecstasy, LSD samt heroin. Narkotika har flera negativa hälsoeffekter, inte minst i form av beroende och psykisk ohälsa.

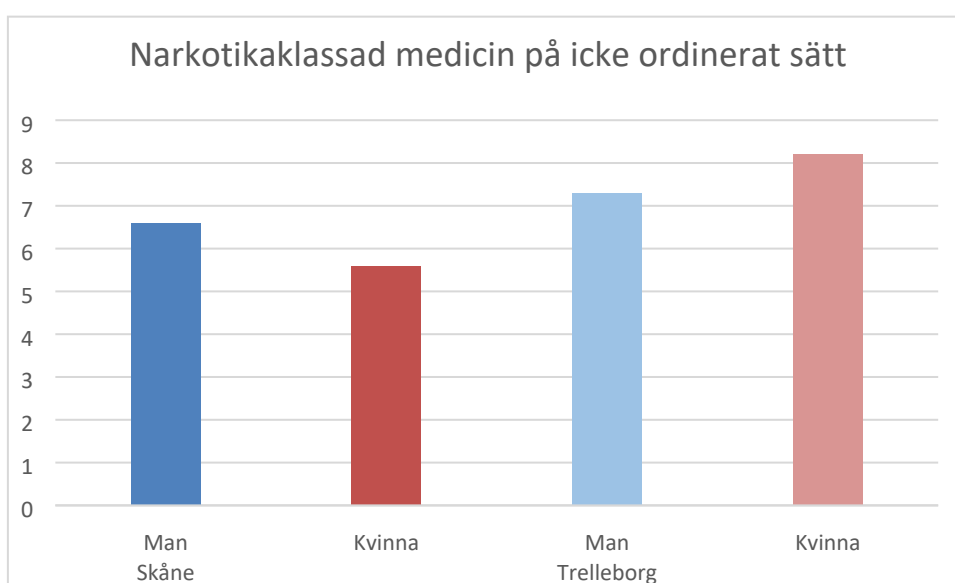

Kommentar: Bruk av hasch och marijuana har minskat i Skåne sen den senaste mätningen år 2012. Det var en stor skillnad mellan könen, män brukade hasch och marijuana i större utsträckning än kvinnor i Skåne.

Trelleborgs kommuninvånare brukade mindre hasch och marijuana än genomsnittet för Skåne. Bruk av hasch och marijuana hade däremot ökat bland män i Trelleborg sedan 2012, medan det hade minskat bland kvinnor i kommunen

Narkotikaklassad medicin på icke ordinerat sätt

Det finns även narkotikaklassade läkemedel som innehåller opioider, till exempel Tramadol. Läkemedel av denna typ som används utan läkarordination utgör en stor del av dödligheten relaterat till opioidbruk.

Kommentar:

Narkotikaklassad medicin (såsom Tramadol, Fentanyl och bensodiazepiner) på icke ordinerat sätt blir allt vanligare i Region Skåne (2020). Totalt angav 6,1 % att de någon gång använt något av dessa preparat utan en läkares ordination. Andelen var högre bland män än kvinnor i Skåne.

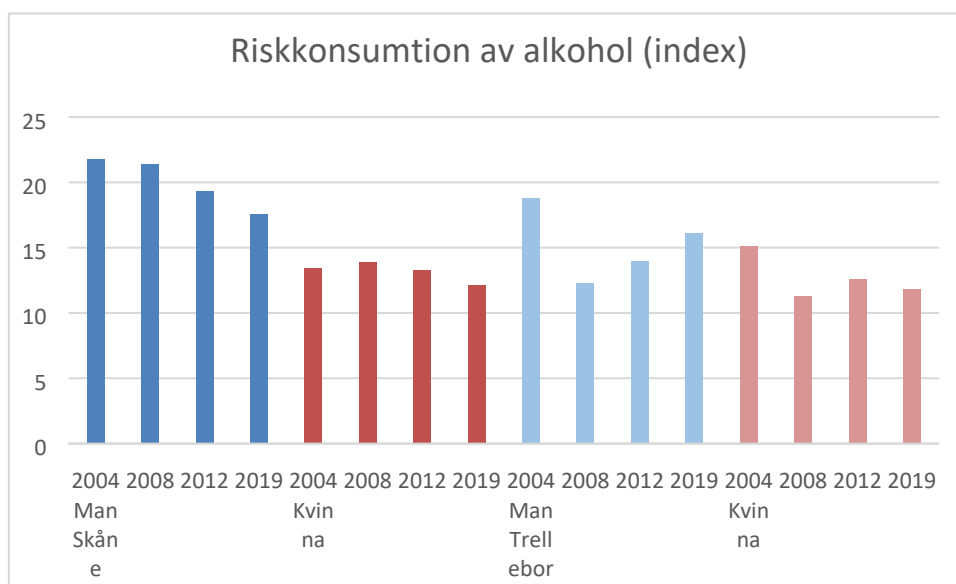
Kommuninvånarna i Trelleborg brukade enligt enkätsvaren mer narkotikaklassad medicin på icke ordinerat sätt än genomsnittet för Skåne. Andelen var högre bland kvinnor än män i kommunen.

Det finns ingen tidigare statistik gällande bruk av narkotikaklassad medicin på icke ordinerat sätt att jämföra med.

Risikkonsumtion av alkohol

Alkoholkonsumtion är kopplat till hälsa på flera olika sätt genom att det är en riskfaktor för såväl alkoholberoende, olycksfall och skador, men också sjukdomar såsom cancer, hjärt-kärlsjukdom och leversjukdom

I folkhälsoenkäten 2019 beräknades risikkonsumtion av alkohol utifrån ett index baserat på tre frågor. Med riskbruk menas att konsumtionen ligger på en nivå där risken för sjukdom och ohälsa är påtaglig. Frågorna inkluderar frekvens och mängd alkohol som konsumerats det senaste året.

Kommentar: Det har skett en positiv utveckling gällande risikkonsumtion av alkohol i Skåne, det var färre män och kvinnor som rapporterade risikkonsumtion av alkohol jämfört tidigare mätningar år 2008 och 2012. Risikkonsumtion av alkohol var vanligare bland män än kvinnor i Skåne.

Risikkonsumtion av alkohol var totalt sett lägre i Trelleborgs kommun än genomsnittet för Skåne. Men uppdelat på kön framgår att andelen män med risikkonsumtion ökat sedan föregående mätning 2012, medan kvinnors risikkonsumtion av alkohol minskat något sedan 2012.

Trygghet

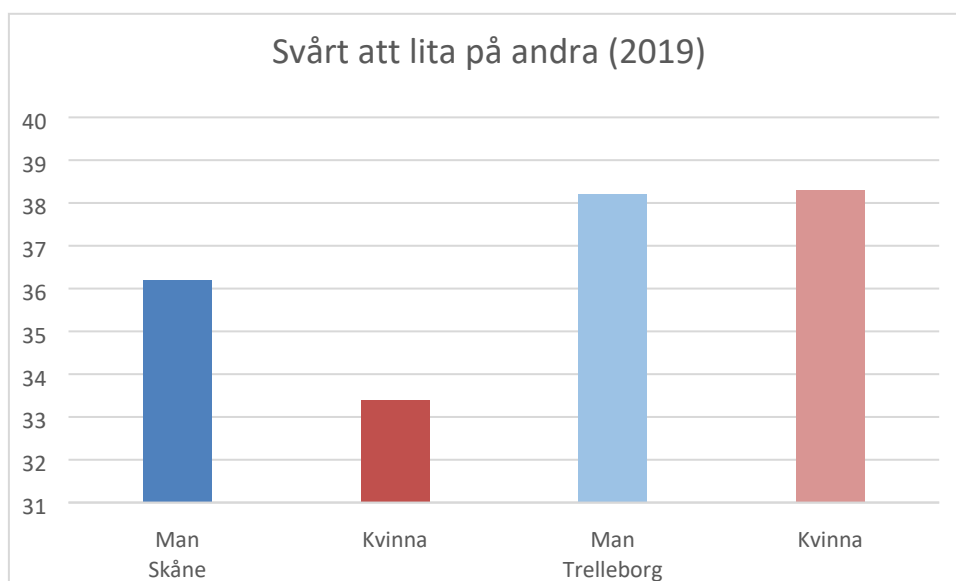
Att känna sig trygg och säker är ett av de viktigaste mänskliga behoven och spelar stor roll för vår hälsa. Utformningen av den fysiska miljön kan påverka känslan av trygghet och människors säkerhetsuppfattning tycks påverka huruvida man tar promenader på fritiden, en form av fysisk aktivitet som är viktig för folkhälsan

Svårt att lita på andra

Ett högt förtroende för omgivningen är hälsofrämjande.

Tillit till andra människor beskrivs ibland som ett kitt som håller ihop samhällen. Forskning visar att hög tillit fungerar som smörjmedel i sociala interaktioner och leder till ökad förmåga att hantera psykosocial stress.

I internationell jämförelse är Sverige ett land med hög tillit. Tilliten är högst bland de grupper i befolkningen som upplever sig ha det bra, medan den minskar bland mer utsatta grupper såsom unga, arbetslösa och sjuka.

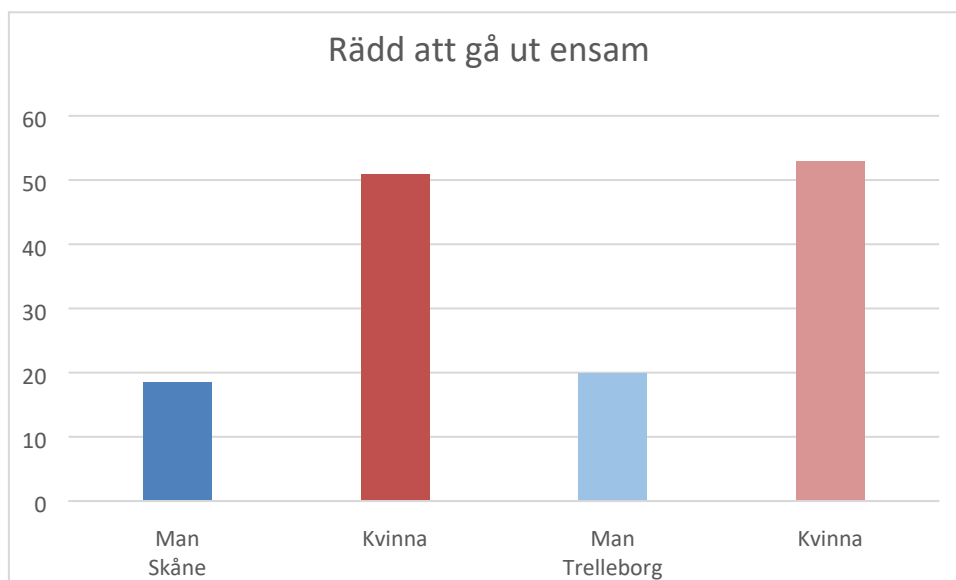
Kommentar: Enligt folkhälsoenkäten 2019 rapporterade 34,8 % män och kvinnor att de hade svårt att lita på andra människor. Det fanns skillnad mellan könen, en högre andel män än kvinnor i Skåne uppgav att de kände låg tillit till andra.

Kommuninvånarna i Trelleborgs kommun hade enligt enkäten svårare att lita på andra jämfört med genomsnittet för Skåne. Det var ingen skillnad mellan män och kvinnors tillit till andra i Trelleborg.

Det finns ingen tidigare statistik att jämföra med gällande tillit till andra.

Rädd att gå ut ensam

Folkliv gör staden levande. Andra människors närvaro bidrar till ökad trygghet och säkerhet. Att våga röra sig utomhus mellan olika målpunkter är viktigt för att kunna vara delaktig i samhället. Att vara ute och röra på sig är dessutom välgörande för hälsan. Men många, särskilt kvinnor, upplever rädsla för att gå ut ensam.

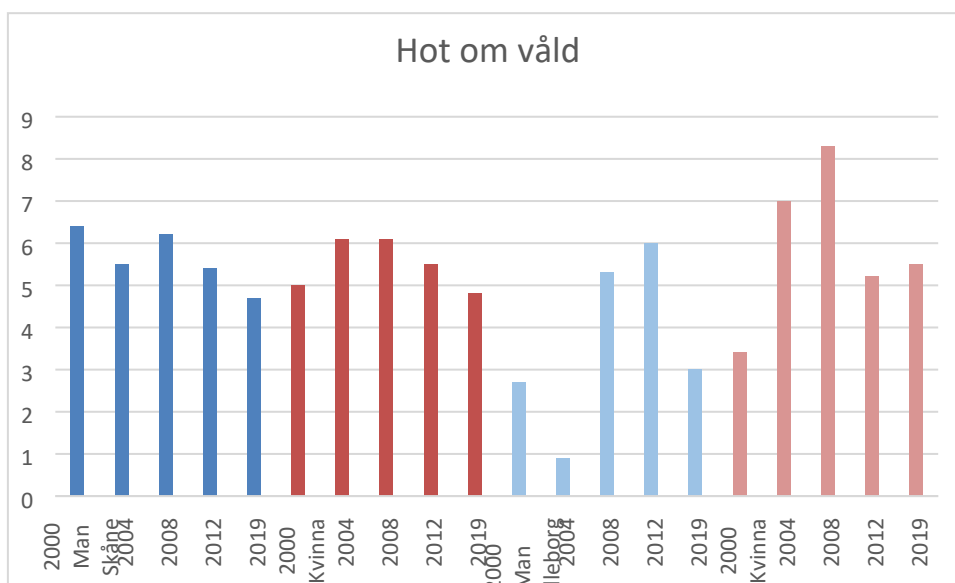
Kommentar; Totalt rapporterade 34,7 % i Skåne att de avstått från att gå ut ensam på grund av rädsla. Det var en tydlig skillnad mellan könen, betydligt fler kvinnor hade avstått från att gå ut ensam på grund av rädsla jämfört med män.

I Trelleborg var det en något högre andel av båda könen som upplevde rädsla att gå ut ensam jämfört med genomsnittet för Skåne.

Det finns ingen tidigare statistik att jämföra med gällande rädd att gå ut ensam.

Hot om våld

Frågan om hot om våld besvarades med ja eller nej och löd: Har du under de senaste 12 månaderna blivit utsatt för hot eller hotelser om våld så att du blivit rädd?

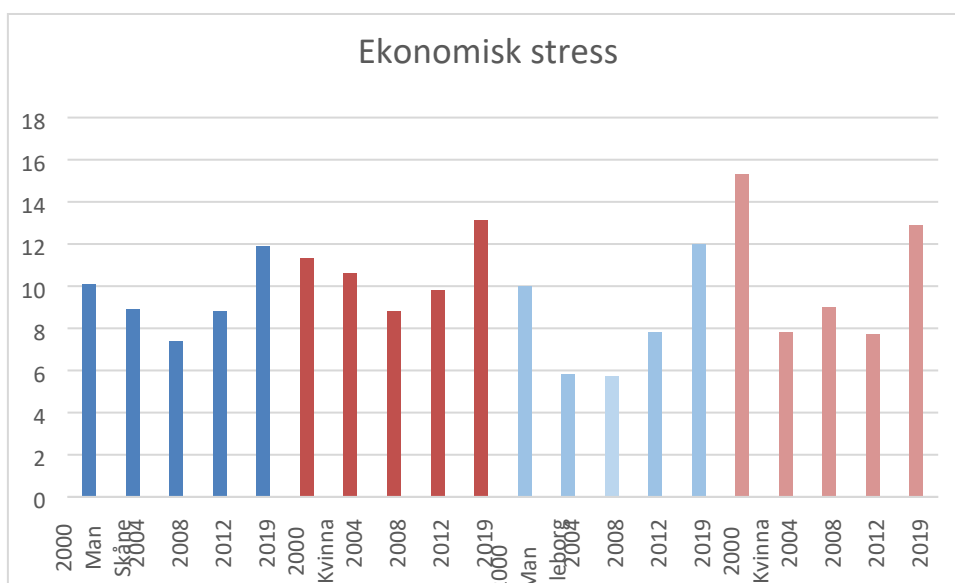

Kommentar: Hot om våld har minskat i Skåne sedan år 2012. Det fanns ingen stor skillnad mellan män och kvinnor gällande frågan om hot om våld.

Hot om våld hade minskat bland män i Trelleborgs kommun medan det hade ökat bland kvinnor. Män i Trelleborg upplevde mindre hot om våld jämfört med genomsnittet för Skåne, medan kvinnor i kommunen upplevde mer hot om våld jämfört med genomsnittet för Skåne.

Ekonomisk stress

Det finns ett samband mellan ekonomi och hälsa. Ekonomiska svårigheter leder ofta till känslor av stress och oro, men sambandet kan också vara omvänt: Psykisk ohälsa kan påverka arbetsförmågan och resultera i sämre ekonomi.

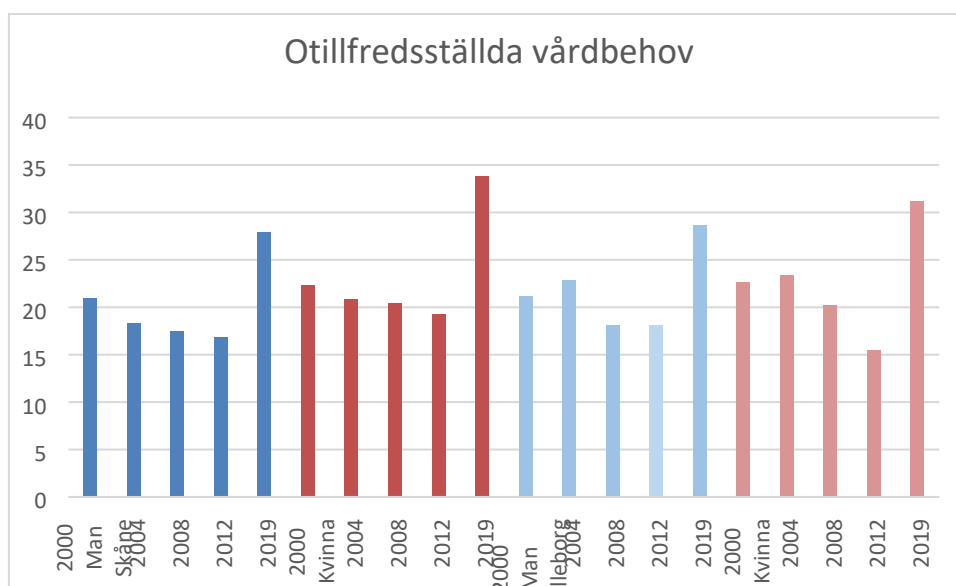

Kommentar: Ekonomisk stress hade ökat i Skåne. Enligt folkhälsoenkäten 2019 var det 12,3 % som uppgav att de vid ett eller flera tillfällen haft svårt att klara sina löpande utgifter. Det var en något större andel kvinnor än män som rapporterade ekonomisk stress.

Ekonomisk stress hade ökat även i Trelleborgs kommun. Andelen män och kvinnor i Trelleborg som upplevde ekonomisk stress låg på samma nivå som genomsnittet för Skåne, ca 12 % män och 13 % av kvinnor.

Otillfredsställda vårdbehov

I folkhälsoenkäten 2019 ställdes en fråga om man de senaste tre månaderna haft behov av läkarvård, men ändå avstått från att söka vård. Detta benämns som otillfredsställt vårdbehov.

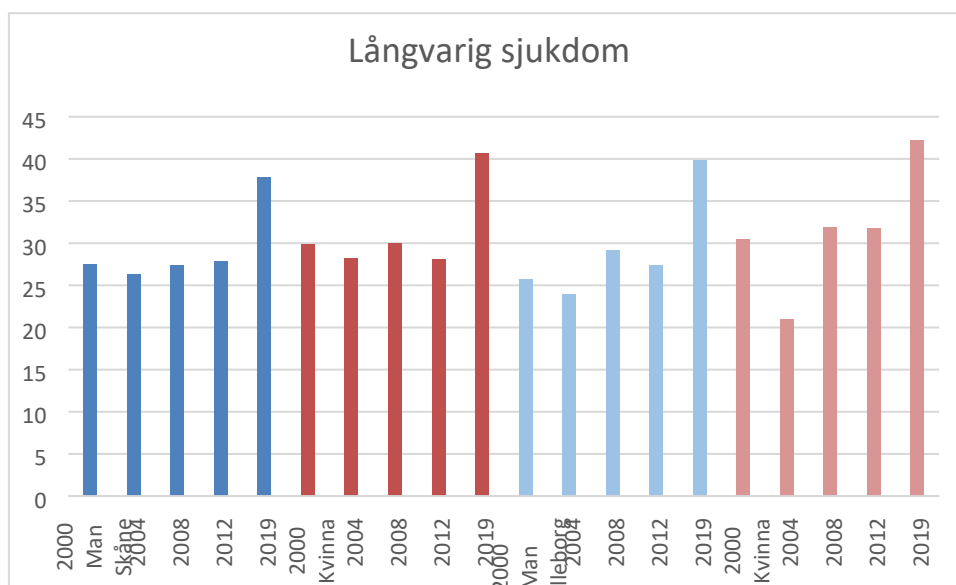

Kommentar: Andelen med otillfredsställda vårdbehov hade ökat bland män och kvinnor sedan tidigare mätningar i Skåne. En högre andel kvinnor än män i Skåne rapporterade otillfredsställande vårdbehov.

Otillfredsställda vårdbehov hade även ökat i Trelleborgs kommun. Andelen kvinnor i Trelleborg som rapporterade otillfredsställda vårdbehov var lägre än genomsnittet för Skåne. Män rapporterade liknande resultat som genomsnittet för Skåne.

Långvarig sjukdom

Att leva med en sjukdom, skada eller andra hälsoproblem under en längre period eller kanske till och med livslångt kan begränsa den drabbades arbetsförmåga och andra dagliga sysselsättningar. I folkhälsoenkäten fanns två frågor inom området. I den första frågades om man hade en långvarig sjukdom, besvär efter olycksfall, nedsatt funktion eller annat långvarigt hälsoproblem. De som svarat jakande fick som följdfråga svara på om besvären medförde nedsatt arbetsförmåga eller hindrade personen i andra dagliga sysselsättningar.

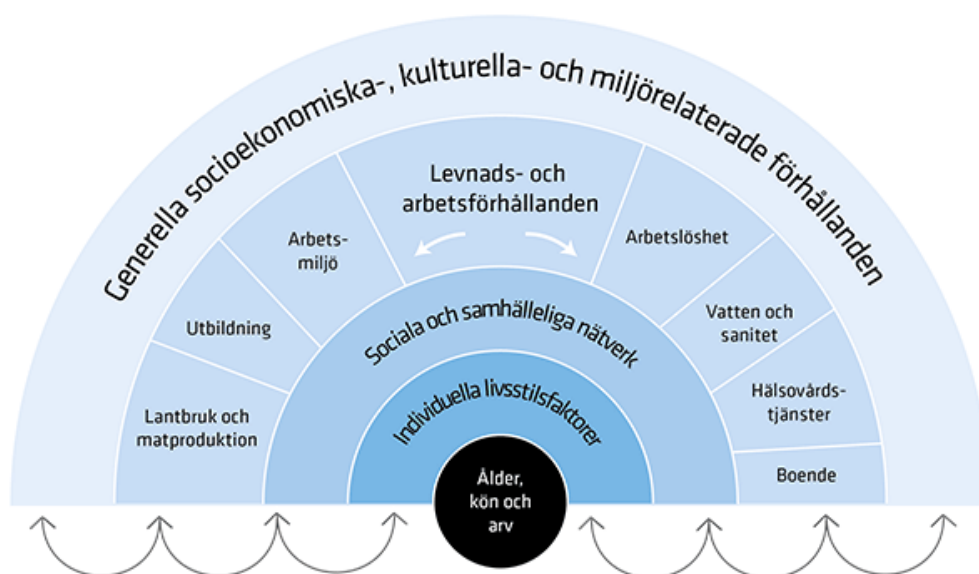
Kommentar: Andelen med långvarig sjukdom hade ökat rejält i Skåne sedan tidigare mätningar. En högre andel kvinnor än män i Skåne uppgav långvarig sjukdom.

Långvarig sjukdom har även ökat mycket i Trelleborgs kommun. Andelen både män och kvinnor i kommunen som rapporterat långvarig sjukdom är högre än genomsnittet för Skåne. Det finns en skillnad mellan könen, kvinnor är mer långvarigt sjuka än män i Trelleborg.

Avslutande reflexion

Region Skånes folkhälsoundersökningar är de mest kompletta som finns att tillgå över folkhälsan i Trelleborg. Den nu aktuella femte enkäten uppvisar en likartad bild av folkhälsoläget som de tidigare undersökningarna.

Hälsan i en befolkning beror på många olika faktorer och kan ses som resultatet av ett samspel mellan individ och samhälle. Det benämns ofta som hälsans bestämningfaktorer.

Figur 1. Regnbågsmodellen över hälsans bestämningsfaktorer. Dahlgren & Whitehead 2007/1991. (källa: Folkhälsomyndigheten)

Sambanden mellan bestämningsfaktorerna och hälsan är komplexa. Bilden illustrerar hälsans bestämningsfaktorer och visar på ett enkelt sätt bredden av faktorer som påverkar vår hälsa (figur 1). Modellen har använts mycket både i Sverige och internationellt.

Faktorer som uppväxt, familj, skola, arbete och boende formar förutsättningarna för ett hälsosamt liv. Det omgivande samhället påverkar också. Ojämlighet i hälsa skapas av att olika grupper i samhället, som till exempel kvinnor och män eller olika socioekonomiska grupper, har olika livsvillkor och levnadsvanor.

Folkhälsan och dess bestämningsfaktorer är i stor utsträckning påverkbara och handlar om allt från olika politiska beslut till enskilda individers val.

Folkhälsoarbete syftar till att genom generella insatser främja hälsa och förebygga fysisk, psykisk och social ohälsa. Arbetet bedrivs på befolkningsnivå snarare än på grupp- och individnivå. Det finns två inriktningar som båda är viktiga i folkhälsoarbetet: Undanröja risker genom sjukdoms- och skadeförebyggande arbete och skapa mer av det som håller människor friska genom hälsofrämjande insatser.

Det är svårt att med säkerhet peka på faktorer som ligger bakom att andelen med goda levnadsvanor och upplevd trygghet ligger lite lägre i Trelleborg än genomsnittligt i Skåne. Utbildningsnivån kan vara en bidragande faktor.

För en bättre folkhälsa i Trelleborg är det angeläget att fortsätta att främja goda livsvillkor, levnadsvanor och öka tryggheten. Utbildning och arbete skapar ekonomisk trygghet, främjar tillit och motverkar psykisk ohälsa.

Goda levnadsvanor stöds av miljöer som inbjuder till social delaktighet uppmuntrar fysisk aktivitet och goda matvanor. Det är viktigt att arbeta mot tobak och användning av icke förskrivna läkemedel som droger.

Mäns och kvinnor olika förutsättningar behöver uppmärksammas. Kvinnor tenderar att ha bättre levnadsvanor, men har mer psykisk ohälsa än män och är mer otrygga utomhus än män.

Pandemin

Den översiktbild av folkhälsan i Trelleborg och i Skåne som redovisas här grundas på data från 2019, det vill säga innan världen drabbades av covid - 19. Vardagen har påverkats mycket för stora grupper, många har blivit mer isolerade. Det finns grupper som förlorat sin försörjning under pandemin och andra som har tvingats till omfattande omställningar för anpassning.

Det pågår omfattande forskning för att utröna hur pandemin har påverkat folkhälsan. De prognoser som finns tyder på att livsvillkoren har försämrats för stora grupper med ökat psykisk ohälsa, våld i nära relationer och sämre levnadsvanor som följd.

Sannolikt har pandemin medfört att det är mer angeläget än någonsin att verka för trelleborgarnas folkhälsa, så att bästa möjliga livsvillkor och levnadsvanor blir verklighet för alla.

Som ett led arbetet för bättre folkhälsa medverkar Trelleborgs kommun i Region Skånes planerade satsning på ett regionalt samverkansarbete med målet att öka den psykiska hälsan hos barn och unga i Skåne genom i första hand fysisk aktivitet. Forskning visar att en alltför stillasittande livsstil inte bara ökar risken för fysisk sjukdom, utan även leder till psykisk ohälsa.

Ett förslag till Strategi för Social hållbarhet som syftar till bättre hälsa hos barn och unga har tagits fram. Förslaget har varit på remiss hos berörda nämnder och bolag och läggs fram för KF i april 2021.

Bättre hälsa hos barn och unga kommer att påverka framtida folkhälsa, men även den vuxna befolkningen ska inspireras till goda vanor av insatserna.